

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

Klasa: 022-03/18-03/102
Urbroj: 6521-31-18-01
Zagreb, 1. listopada 2018.

D.E.U. br. 18 / 020

ODBOR ZA FINACIJE I
DRŽAVNI PRORAČUN
Predsjednica Grozdana Perić

Poštovana predsjednice Odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za financije i državni proračun stajalište o dokumentu Europske unije objavljenom slijedom nove inicijative Europske komisije uključene u Radni program za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2018. godinu:

Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu direktive Vijeća o utvrđivanju pravila o oporezivanju dobiti trgovačkih
društava od znatne digitalne prisutnosti
COM (2018) 147

koje je Koordinacija za vanjsku i europsku politiku i ljudska prava Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom: Klasa: 022-03/18-07/260, Urbroj: 50301-23/21-18-1 na sjednici održanoj 29. svibnja 2018. godine.

Predmetni Prijedlog direktive Komisija je dostavila Hrvatskom saboru 21. ožujka 2018. u sklopu nove inicijative iz Programa rada Europske komisije za 2018. „Pravedno oporezivanje u digitalnom gospodarstvu“, te je u tijeku njegovo donošenje u Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 9. studenoga 2018. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Milošević

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2018) 147
- COM (2018) 147

Na znanje: - INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog Direktive Vijeća o utvrđivanju pravila o oporezivanju dobiti trgovačkih društava od znatne digitalne prisutnosti

Proposal of a Council Directive laying down rules relating to the corporate taxation of a significant digital presence

Brojčana oznaka dokumenta: SWD (2018) 81 final, SWD (2018) 82 final

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta), ustrojstvena jedinica i službenik/ica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo financija

Ustrojstvena jedinica: Sektor za normativnu djelatnost, edukaciju i međunarodnu suradnju

Nadležni službenik/ica: Marijana Herceg, Igor Piplović

Druga tijela državne uprave, agencije i javne ustanove uključene u izradu Prijedloga okvirnog stajališta: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta; Ministarstvo kulture; Državni zavod za intelektualno vlasništvo

Nadležni službenik/ica u MVEP (Sek. za koord. eur. poslova):

Juraj Jerin

Nadležna radna skupina Vijeća EU i nadležni službenik/ica u SP RH pri EU:

Radna skupina za direktno oporezivanje – digitalna ekonomija /Ana Marija Holzer Werft

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Direktivom Vijeća o utvrđivanju pravila o oporezivanju dobiti trgovačkih društava od znatne digitalne prisutnosti proširuje se pojam stalne poslovne jedinice, jer se primjenjuje za potrebe poreza na dobit trgovačkih društava u svim državama članicama, kako bi uključivao znatnu digitalnu prisutnost s kojom se u potpunosti ili djelomično odvija poslovanje.

Prijedlogom ove direktive utvrđuju se i određena načela za pripisivanje dobiti znatnoj digitalnoj prisutnosti ili povezivanje s njome za potrebe poreza na dobit. Područje primjene ove direktive obuhvaća svi subjekte, neovisno jesu li za potrebe poreza na dobit rezidenti u državi članici EU ili u trećoj zemlji.

Za potrebe primjene poreza na dobit trgovačkih društava smatra se da postoji stalna poslovna jedinica poreznog obveznika, ako postoji značajna digitalna prisutnost s pomoću koje se poslovanje odvija u cijelosti ili djelomično.

Smatra se da u državi članici u poreznom razdoblju postoji znatna digitalna prisutnost, ako se poslovanje odvija djelomično ili u cijelosti putem pružanja digitalnih usluga putem digitalnog sučelja, te su uzimajući u obzir ukupno pružene usluge od strane subjekta kao i svih njegovih povezanih društava, zadovoljeni najmanje jedan od slijedećih uvjeta:

- udio ukupnih prihoda ostvarenih u tom poreznom razdoblju kao rezultat pružanja tih digitalnih usluga korisnicima koji se nalaze u toj jurisdikciji u tom poreznom razdoblju premašuje 7.000.000,00 EUR;
- broj korisnika najmanje jedne od tih digitalnih usluga koji se nalaze u toj državi članici u tom poreznom razdoblju premašuje 100 000,
- broj poslovnih ugovora za pružanje svih takvih digitalnih usluga koje su korisnici koji se nalaze u toj jurisdikciji sklopili u tom poreznom razdoblju premašuje 3000.

U pogledu upotrebe digitalnih usluga smatra se da se korisnik nalazi u državi članici u poreznom razdoblju, ako upotrebljava uređaj u toj državi članici u tom poreznom razdoblju kako bi pristupio digitalnom sučelju putem kojega se digitalne usluge pružaju.

Ekonomski važne aktivnosti koje se provode pomoću znatne digitalne prisutnosti putem digitalnog sučelja uključuju, među ostalim, sljedeće aktivnosti:

- (a) prikupljanje, pohranu, obradu, analizu, razvoj i prodaju podataka na razini korisnika;
- (b) prikupljanje, pohranu, obradu i objavljivanje sadržaja koji su izradili korisnici;
- (c) prodaju prostora za oglašavanje na Internetu;
- (d) omogućivanje dostupnosti sadržaja koji je izradila treća strana na digitalnom tržištu;
- (e) pružanje bilo koje digitalne usluge koja nije navedena u točkama od (a) do (d).

Pojam „digitalne usluge“ odnosi se na usluge koje se pružaju putem interneta ili putem elektroničke mreže, a čija priroda omogućava da se u velikoj mjeri obavljaju automatizirano i s minimalnim čovjekovim sudjelovanjem, te u odsutnosti informacijske tehnologije ne bi mogle opstati.

Ovim prijedlogom direktive je predviđeno da se dobit koja se može pripisati znatnoj digitalnoj prisutnosti u državi članici ili je s njome povezana oporezuje u okviru poreza na dobit samo u toj državi članici.

Direktivom se predlaže provođenje postupaka uz pridržavanje pravila Uredbe (EU) 2016/689.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Postojeća pravila za oporezivanje dobiti su sastavljena za tradicionalne poslovne modele, ali primjena tih pravila ne odražava činjenicu da se digitalni poslovni modeli razlikuju od tradicionalnih po tome kako stvaraju vrijednost. To za posljedicu ima narušavanje ravnopravnog tržišnog natjecanja i negativne učinke na javne prihode. Digitalni poslovni modeli se značajno oslanjaju na nematerijalnu imovinu kao što su korisnički podaci i napredne metode analize podataka radi izdvajanja vrijednosti iz korisničkih podataka.

S tim se poslovnim modelima sve više stvara vrijednost unutar multinacionalnih skupina, a takvu je vrijednost teško precizno vrednovati.

Zbog toga je potrebno usvojiti nove metode za pripisivanje dobiti kojima bi se riješili izazovi utvrđivanja i vrednovanja nematerijalne imovine, te bolje i preciznije registriralo stvaranje vrijednosti u novim poslovnim modelima.

Prijedlog ove Direktive je usmjeren na stvaranje zajedničkog sustava oporezivanja dobiti i na rješavanje problema koji se javljaju u digitalnoj ekonomiji, kroz uspostavu sveobuhvatnog rješenja.

Prijedlog ove Direktive predstavlja nastojanja koja se poduzimaju na razini Europske unije i na međunarodnoj razini u cilju promjene i prilagodbe postojećeg poreznog zakonodavstva za digitalnu ekonomiju.

Prijedlog ne utječe na poduzeća koja su osnovana ili imaju poslovni nastan u jurisdikciji izvan EU-a s kojom država članica znatne digitalne prisutnosti ima ugovor o izbjegavanju

dvostrukog oporezivanja, kako bi se izbjegla kršenja tih ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

Zbog toga Europska komisija usko suraduje s OECD-om s ciljem usvajanja dugoročnog i sveobuhvatnog međunarodnog rješenja.

Međutim rasprava u okviru OECD-a može duže potrajati, pa je zbog toga Europska komisija prijedlogom ove Direktive željela dati dodatni impuls toj raspravi i ponuditi okvir za moguće buduće sveobuhvatno i globalno rješenje za oporezivanje digitalne ekonomije.

Ovim se prijedlogom podupire kontinuirano djelovanje na razini OECD-a, koje je od presudne važnosti kako bi se postigao globalni konsenzus o ovoj temi.

Status dokumenta:

Prijedlog navedene Direktive je 22. ožujka 2018. predstavila Europska komisija, a rasprava o predloženom dokumentu je započela na prvom sastanku radne skupine za direktno oporezivanje u Vijeću EU 11. travnja 2018. i na radnoj skupini visoke razine 18. travnja 2018. godine.

Stajalište RH – ključni elementi:

Ministarstvo financija, Porezna uprava:

Republika Hrvatska pozdravlja i podržava inicijativu Europske komisije u predstavljenom dokumentu Direktive kojom bi se na tržište država članica EU uvelo oporezivanje dobiti od znatne digitalne prisutnosti, te je spremna sudjelovati u raspravi o navedenom prijedlogu u Vijeću EU. Republika Hrvatska smatra da bi uspostava zajedničkog sustava oporezivanja dobiti od znatne digitalne prisutnosti koju ostvaruju određena digitalna poduzeća imala pozitivan utjecaj na stvaranje učinkovitog i pravednog sustava oporezivanja digitalnih poduzeća na području Europske unije.

Republika Hrvatska *osobito podržava dijelove Direktive kojima je cilj stvaranje povezanog jedinstvenog digitalnog tržišta s ujednačenim uvjetima i pravednim oporezivanjem na jedinstvenom digitalnom tržištu*, pozdravlja uspostavljanje ravnoteže između potrebe za zajedničkim djelovanjem na razini EU u pogledu trenutačne porezne raspodjele, regulacije i osiguravanja primjerene inovacije i daljnjeg razvoja digitalnog gospodarstva, te sigurne razmjene podataka.

S obzirom na mogućnosti koja pruža i stalno razvija informacijska tehnologija, Republika Hrvatska smatra kako je potrebno precizno definirati digitalne usluge koje su obuhvaćene ovim prijedlogom.

Nadalje, Republika Hrvatska smatra kako postupci vezani uz provedbu ovoga prijedloga ne bi smjeli izazvati prevelike administrativne troškove obveznicima primjene, te očekuje kako će njenom primjenom domaći porezni obveznici koji plaćaju porez na obavljene digitalne usluge postati konkurentni inozemnim poduzetnicima koji sada evidentno imaju digitalnu prisutnost u Republici Hrvatskoj, ali trenutačno ne plaćaju porez na dobit.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Zbog primjene visoko postavljenih kriterija za primjenu poreza na dobit od znatne digitalne prisutnosti u prvom inicijalnom prijedlogu Europske komisije, Republika Hrvatska smatra da je potrebno razmotriti i preispitati učinkovitost primjene tako postavljenih uvjeta na jedinstvenom tržištu Europske unije, jer smatra da u tom slučaju ne bi u potpunosti bio postignut prvotni cilj uspostave pravičnog sustava oporezivanja digitalnih poduzeća na tržištu EU.

S obzirom na to da se istovremeno s prijedlogom ove direktive predlaže i direktiva o porezu na digitalne usluge, Republika Hrvatska smatra da je potrebno ujednačiti terminologiju i definicije digitalnih usluga koje se koriste u oba prijedloga, te pojasniti razlike koje digitalne usluge obuhvaćaju jedan i drugi prijedlog. Kao otvoreno pitanje, Republika Hrvatska smatra potrebnim utvrđivanje jedinstvenih pravila i metoda za identifikaciju pružatelja digitalnih usluga za utvrđivanje znatne digitalne prisutnosti.

Također, Republika Hrvatska očekuje da se jasnije utvrdi i obrazloži veza između prijedloga ove direktive i prijedloga direktive o uvođenju poreza na digitalne usluge – PDU.

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

HU je istaknula da su u inicijalnom prijedlogu predloženi alternativni pragovi primjene poreza na dobit od znatnih digitalnih usluga jednako postavljeni za sve države članice. Zbog toga je moguće da manje države članice budu u neravnopravnom položaju s većima, jer nemaju sve isti BDP, kupovnu moć i broj korisnika. Zbog toga predlaže da se pragovi prilagode veličini država članica i drugim ekonomskim pokazateljima.

SK na isti način kao i HU vidi da s visoko postavljenim pragovima može doći do neprimjene direktive u svojoj zemlji, te ističe da bi to za nju bilo problematično.

IT podržava sveobuhvatno rješenje i traži dodatna pojašnjenja obuhvaćenih digitalnih usluga.

ES ističe da su prijedlozi kratkoročnog i dugoročnog rješenja zanimljivi, ali bi prednost dala kratkoročnom rješenju.

LT ističe da se s predloženim pragovima mogu pojaviti razlike između malih i velikih poduzeća.

DE ističe da se dugoročne mjere mogu dogovoriti samo s OECD-om.

EE smatra da je pristup prihvatljiv i na temeljnim načelima koja je predlagala, a da se o pragovima može razgovarati.

EK je istaknula da se preferira rasprava na međunarodnoj razini i da će se težiti napretku u postizanju sveobuhvatnog rješenja, ali da se mora djelovati u vidu kratkoročnih mjera.

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo EU:

HU i SK su ukazale da predloženi pragovi primjene nisu postavljeni tako da se uvažava veličina država članica, te da manje države članice mogu imati zbog toga problematičnu primjenu.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva EU:

I u uvodnom dijelu okvirnog stajališta Republika Hrvatska je istaknula da je potrebno preispitati svrhu, razloge i učinkovitost visoko postavljenih pragova za primjenu direktive.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Zakonom o porezu na dobit oporezuje se dobit poreznih obveznika, a u slučaju mogućeg usvajanja predmetne direktive bit će potrebno izvršiti dopune Zakona o porezu na dobit.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Ukoliko dođe do usvajanja prijedloga ove direktive, moguće je očekivati pozitivan utjecaj na prihode državnog proračuna. Moguće je očekivati i dodatne administrativne troškove uvođenja dodatne IT infrastrukture za državnu administraciju i porezne obveznike.

Bruxelles, 21.3.2018.
COM(2018) 147 final

2018/0072 (CNS)

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

o utvrđivanju pravila o oporezivanju dobiti trgovačkih društava od znatne digitalne prisutnosti

{SWD(2018) 81 final} - {SWD(2018) 82 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Digitalno gospodarstvo mijenja način na koji stupamo u interakciju, konzumiramo i poslujeemo. Digitalna društva rastu mnogo brže od gospodarstva u cjelini, a taj će se trend nastaviti. Digitalne tehnologije donose brojne prednosti za društvo i, iz porezne perspektive, stvaraju prilike za porezne uprave i nude rješenja za smanjenje administrativnih opterećenja, za olakšavanje suradnje poreznih tijela te za rješavanje problema utaje poreza.

Međutim, digitalizacija stvara i pritisak na međunarodni porezni sustav jer se poslovni modeli mijenjaju. Tvorcima politika trenutačno se bore s poteškoćama pri nalaženju rješenja kojima se može osigurati pravedno i djelotvorno oporezivanje jer se digitalna transformacija gospodarstva ubrzava, a postojeća pravila o oporezivanju trgovačkih društava previše su zastarjela da bi držala korak s tim promjenama. Primjena postojećih pravila o oporezivanju dobiti trgovačkih društava na digitalno gospodarstvo dovela je do neusklađenosti između mjesta na kojem se oporezuje dobit i mjesta na kojem se stvara vrijednost. Posebno, postojeća pravila više ne odgovaraju trenutačnom kontekstu u kojem je olakšana prekogranična trgovina bez fizičke prisutnosti, pri kojoj se poduzeća uglavnom oslanjaju na nematerijalnu imovinu koju je teško procijeniti i pri kojoj su sadržaj koji je stvorio korisnik i prikupljanje podataka postali osnovne aktivnosti za stvaranje vrijednosti digitalnih poduzeća. Tijela poput skupine G20 na međunarodnoj su razini prepoznala da je potrebno prilagoditi pravila o oporezivanju dobiti trgovačkih društava digitalnom gospodarstvu. Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) razmotrila je to pitanje u kontekstu projekta BEPS OECD-a i skupine G20¹. Na sastanku u ožujku 2017. skupina G20 zatražila je od OECD-a da dostavi privremeno izvješće o učincima oporezivanja digitalizacije ministrima financija skupine G20 u travnju 2018. Međutim, postizanje dogovora na globalnoj razini vjerojatno će pratiti suočavanje s mnogim izazovima.

Ti su izazovi utvrđeni u Komunikaciji Komisije „*Pravedan i učinkovit sustav oporezivanja u Europskoj uniji za jedinstveno digitalno tržište*” donesenoj 21. rujna 2017. U toj je Komunikaciji Komisija iznijela analizu poreznih izazova koje donosi digitalizacija globalnog gospodarstva. Uslijedili su zaključci koje je 19. listopada donijelo Europsko vijeće² u kojima je naglašena potreba za djelotvornim i pravednim sustavom oporezivanja koji je prikladan za digitalno razdoblje i u kojima je navedeno da se odgovarajući prijedlozi Komisije iščekuju početkom 2018. Vijeće ECOFIN u zaključcima od 5. prosinca 2017.³ sa zanimanjem je očekivalo odgovarajuće prijedloge Komisije početkom 2018. u kojima će se „uzeti u obzir relevantni razvoj događaja u radu OECD-a i koji slijede procjene pravne i tehničke izvedivosti, kao i gospodarskog učinka mogućih odgovora na izazove oporezivanja dobiti digitalnoga gospodarstva”.

¹ Izvješće OECD-a o 1. mjeri BEPS-a, „Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy”, 2015.

² Sastanak Europskog vijeća (19. listopada 2017.) – Zaključci EUCO 14/17.

³ Zaključci Vijeća (5. prosinca 2017.) – Odgovor na izazove oporezivanja dobiti digitalnoga gospodarstva (FISC 346 ECOFIN 1092).

Trenutačna pravila o porezu na dobit temelje se na načelu da se dobit treba oporezivati ondje gdje je stvorena vrijednost. Međutim, ta su pravila prvenstveno osmišljena početkom 20.stoljeća za tradicionalna poduzeća i njima se definira pravo oporezivanja u zemlji („gdje oporezivati”) i koliko je dobiti dodijeljeno određenoj zemlji („koliko oporezivati”) te se uglavnom temelje na fizičkoj prisutnosti u toj zemlji i ne odražavaju vrijednost stvorenu sudjelovanjem korisnika u toj jurisdikciji. To znači da nerezidenti postaju porezni obveznici samo ako su prisutni u mjeri koja predstavlja stalnu poslovnu jedinicu u toj zemlji⁴. Međutim, ta pravila ne obuhvaćaju globalni doseg digitalnih aktivnosti za koje fizička prisutnost više nije obvezna kako bi se omogućilo pružanje digitalnih usluga. Novi pokazatelji za znatnu gospodarsku prisutnost nužni su kako bi se utvrdila prava oporezivanja u odnosu na nove digitalne poslovne modele.

Kada aktivnost poreznog obveznika podliježe oporezivanju u zemlji, treba utvrditi dobit koja je ostvarena tom aktivnošću i pripisati je toj zemlji. U trenutačnom okviru oporezivanja dobiti trgovačkih društava upotrebljavaju se pravila o transfernim cijenama za pripisivanje dobiti multinacionalnih skupina različitim zemljama na temelju analize funkcija, imovine i rizika u lancu vrijednosti grupe. U kontekstu oporezivanja dobiti koja se može pripisati stalnoj poslovnoj jedinici zaseban subjekt se pretpostavlja⁵ te se Smjernice OECD-a o transfernim cijenama primjenjuju po analogiji. Međutim, postojeća pravila, koja su sastavljena za tradicionalne poslovne modele, ne odražavaju činjenicu da se digitalni poslovni modeli razlikuju od tradicionalnih po tome kako stvaraju vrijednost. To dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja i ima negativan učinak na javne prihode. Digitalno gospodarstvo znatno se oslanja na nematerijalnu imovinu kao što su korisnički podaci i napredne metode analize podataka radi izdvajanja vrijednosti iz korisničkih podataka. Tim se poslovnim modelima sve više stvara vrijednost unutar multinacionalnih skupina i teško ih je vrednovati. Izazov utvrđivanja i vrednovanja nematerijalne imovine, kao i utvrđivanje njihova doprinosa stvaranju vrijednosti unutar grupe zahtijeva nove metode za pripisivanje dobiti kojima bi se bolje registriralo stvaranje vrijednosti u novim poslovnim modelima.

Ovaj prijedlog usmjeren je na rješavanje problema koji se javljaju u digitalnom gospodarstvu uspostavom sveobuhvatnog rješenja u okviru postojećih sustava oporezivanja dobiti trgovačkih društava u državama članicama. On pruža zajednički sustav za oporezivanje digitalnih aktivnosti u EU-u u kojem se propisno uzimaju u obzir obilježja digitalnog gospodarstva.

Kao prvo, ovim prijedlogom utvrđuju se pravila za utvrđivanje oporezive spone za digitalna poduzeća koja prekogranično posluju u slučaju da nema fizičke komercijalne prisutnosti (dalje u tekstu „znatna digitalna prisutnost”). Novi pokazatelji za tu znatnu digitalnu prisutnost nužni su kako bi se utvrdila i zaštitila prava oporezivanja država članica u odnosu na nove digitalne poslovne modele.

⁴ Članak 5. OECD-ova Modela ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja dohotka i imovine.

⁵ Članak 7. OECD-ova Modela ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja dohotka i imovine.

S druge strane, ovim se prijedlogom utvrđuju načela za pripisivanje dobiti digitalnom poslovanju. Tim bi se načelima trebalo bolje registrirati stvaranje vrijednosti digitalnih poslovnih modela koji se u velikoj mjeri oslanjaju na nematerijalnu imovinu.

Ova Direktiva, nakon što se provede u nacionalnom zakonodavstvu država članica, primjenjivat će se na prekogranične digitalne aktivnosti unutar Unije, čak i ako primjenjivi ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između država članica nisu na odgovarajući način izmijenjeni. Primjenjivat će se i u slučaju da poduzeće s poslovnim nastanom u jurisdikciji izvan EU-a djeluje s pomoću znatne digitalne prisutnosti u državi članici ako ne postoji ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između predmetne države članice i te jurisdikcije.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Ovaj prijedlog dio je nastojanja koja se poduzimaju na razini EU-a i na međunarodnoj razini u cilju prilagodbe postojećeg poreznog okvira za digitalno gospodarstvo.

Na međunarodnoj je razini već utvrđen problem osiguravanja da se dohodak svih aktera digitalnog gospodarstva pošteno oporezuje u okviru izvješća o 1. mjeri projekta BEPS OECD-a i skupine G20 i u OECD-ovu privremenom izvješću o oporezivanju digitalnog gospodarstva⁶ koje je predstavljeno ministrima financija skupine G20 u ožujku 2018. U privremenom su izvješću navedene različite opcije za rješavanje tog problema te OECD namjerava do 2020. tražiti rješenje temeljeno na konsenzusu.

Komisija smatra da bi, s obzirom na globalnu prirodu tog izazova, idealni pristup podrazumijevao pronalazak multilateralnih, međunarodnih rješenja za oporezivanje digitalnoga gospodarstva. Komisija blisko surađuje s OECD-om u svrhu podupiranja razvoja rješenja na međunarodnoj razini. Međutim, napredak na međunarodnoj razini predstavlja izazov zbog složenosti problema i širokog raspona pitanja koja se trebaju riješiti, a postizanje međunarodnog konsenzusa može potrajati. Stoga je Komisija odlučila djelovati. Ovim se prijedlogom namjerava pridonijeti kontinuiranom djelovanju na razini OECD-a, koje je i dalje od presudne važnosti kako bi se postigao globalni konsenzus o toj temi. Utvrđivanjem vizije EU-a o tome kako se na sveobuhvatan način suočiti s izazovima digitalnoga gospodarstva, predložena će Direktiva poslužiti kao primjer kako bi utjecala na međunarodne rasprave o globalnom rješenju. EU bi trebao poticati i podržavati poteze globalnih partnera u tom smjeru.

Na razini EU-a, ovaj se prijedlog temelji na brojnim inicijativama koje je Komisija poduzela kako bi se zajamčilo pošteno i učinkovito oporezivanje dobiti u Uniji⁷.

U širem kontekstu, treba naglasiti da bi prijedlog zajedničke konsolidirane osnovice poreza na dobit (CCCTB) na razini Unije bio optimalno rješenje kako bi se osiguralo pravednije i učinkovitije oporezivanje poduzeća u EU-u. Međutim, CCCTB s trenutnim područjem primjene ne bi pružao strukturno rješenje za neke od najvažnijih izazova u oporezivanju poduzeća digitalnoga gospodarstva. Razlog je tome što CCCTB ima ograničeno područje

⁶ OECD (2018.), *Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report 2018: Inclusive Framework on BEPS*, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264293083-en>.

⁷ COM (2015) 302 final.

primjene (obvezan je samo za velika multinacionalna društva) i to što definicija stalne poslovne jedinice u CCCTB-u slijedi onu koja se trenutno primjenjuje na međunarodnoj razini. Osim toga, pravila o raspodjeli dobiti (na temelju formule) u CCCTB-u možda nedostavno obuhvaćaju digitalne aktivnosti trgovačkog društva. Pravila o oporezivoj sponi za digitalne aktivnosti trebala bi se uključiti u CCCTB. Nadalje, s obzirom na raspodjelu dobiti velikih multinacionalnih grupa pristup na temelju formule u CCCTB-u trebao bi se prilagoditi kako bi djelotvorno odražavao digitalne aktivnosti. Komisija pozdravlja izmjene u izvješćima Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku Europskog parlamenta o zajedničkoj osnovici poreza na dobit i CCCTB-u kao dobar temelj za daljnji rad na osiguravanju poštenog oporezivanja digitalnih aktivnosti⁸. Komisija je spremna surađivati s državama članicama i s Parlamentom kako bi ispitala kako se odredbe ove Direktive mogu uključiti u CCCTB.

Ova je Direktiva dio paketa koji uključuje i preporuku državama članicama o uključivanju odgovarajućih pravila o znatnoj digitalnoj prisutnosti i raspodjeli dobiti u ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s trećim zemljama, prijedlog direktive koji uključuje privremeno rješenje i komunikaciju kojom se objašnjava kontekst i povezanost prijedloga.

Komisija preporučuje državama članicama da preuzmu odredbe iz ove Direktive u ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s trećim zemljama jer, u slučaju ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između države članice i države koja nije članica EU-a, pravila valjanih ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja mogu imati prednost pred predloženim odredbama o znatnoj digitalnoj prisutnosti.

Uz to, Komisija danas donosi prijedlog direktive za privremeno rješenje, porez na digitalne usluge (PDU, eng. Digital Services Tax), kao jednostavno privremeno rješenje za oporezivanje digitalnih aktivnosti u EU-u. PDU-om se utvrđuje porez na prihode koji proizlaze iz pružanja određenih digitalnih usluga⁹. PDU bi se trebao primjenjivati na privremenoj osnovi do pronalaženja sveobuhvatnog rješenja.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je Prijedlog u skladu i sa strategijom jedinstvenog digitalnog tržišta¹⁰, kojom se Komisija obvezala osigurati pristup internetskim aktivnostima za pojedince i poduzeća u uvjetima poštenog tržišnog natjecanja, kao i otvoriti digitalne mogućnosti za ljude i poduzeća i ojačati položaj Europe kao svjetskog predvodnika u digitalnom gospodarstvu.

⁸ Izvješće od 22. veljače 2018. o Prijedlogu direktive Vijeća o zajedničkoj osnovici poreza na dobit. (COM(2016) 0685 – C8-0472/2016 – 2016/0337 (CNS)) i Izvješće od 26. veljače 2018. o Prijedlogu direktive Vijeća o zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit (CCCTB) (COM(2016)0683 – C8-0471/2016 – 2016/0336 (CNS)).

⁹ Prijedlog direktive Vijeća u pogledu zajedničkog sustava poreza na prihode od pružanja određenih digitalnih usluga („porez na digitalne usluge”), COM (2018) 148 final.

¹⁰ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu” (COM(2015) 192 final od 6. svibnja 2015.)

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Porezno pravo Unije, osim dijela koji se odnosi na porez na promet, obuhvaćeno je područjem primjene članka 115. Ugovora o funkcioniranju EU-a (UFEU). Tom se odredbom propisuje da mjere za usklađivanje u okviru toga članka neposredno utječu na uspostavu i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Ovaj je prijedlog u skladu s načelom supsidijarnosti. Budući da digitalna poduzeća mogu poslovati preko granica bez fizičke prisutnosti, unutar Unije i iz trećih zemalja, potrebno je uspostaviti jedinstvena pravila kako bi se osiguralo da plaćaju poreze ondje gdje ostvaruju dobit. S obzirom na prekograničnu dimenziju digitalnih aktivnosti inicijativa EU-a potrebna je i donosi dodatnu vrijednost u usporedbi s onim što se može ostvariti mnoštvom nacionalnih mjera. Zajednička inicijativa na cijelom unutarnjem tržištu potrebna je za izravnu i usklađenu primjenu pravila o znatnoj digitalnoj prisutnosti unutar Unije kako bi se osigurali jednaki uvjeti za sve države članice i osigurala pravna sigurnost za porezne obveznike. Jednostrani i različiti pristupi država članica mogli bi biti nedjelotvorni i fragmentirati jedinstveno tržište stvaranjem sukoba među nacionalnim politikama, narušavanja tržišta i poreznih prepreka za poduzeća u EU-u. Ako je cilj donijeti rješenja koja funkcioniraju na unutarnjem tržištu u cjelini, odgovarajući su daljnji koraci samo putem usklađenih inicijativa na razini EU-a.

- **Proporcionalnost**

Predložena direktiva nužna je, prikladna i odgovarajuća kako bi se postigao željeni cilj. Ne podrazumijeva usklađivanje stopa poreza na dobit u EU-u i stoga se njome ne ograničava sposobnost država članica da utječu na željenu količinu prihoda od poreza na dobit. Ona ne utječe na nacionalne političke odluke u pogledu veličine intervencija javnog sektora i sastava poreznih prihoda. Njome se predlaže učinkovitije oporezivanje digitalnih aktivnosti korporativnih poreznih obveznika koji djeluju unutar EU-a u cilju učinkovitijeg unutarnjeg tržišta.

- **Odabir instrumenta**

Narušavanja na unutarnjem tržištu, kako je prethodno utvrđeno, mogu se riješiti samo obvezujućim zakonskim pravilima i usklađivanjem poreznih zakonodavstava s pomoću zajedničkog pravnog okvira. Neobvezujuće pravo bilo bi nedovoljno dobar odabir jer bi države članice mogle odlučiti da ga uopće neće primjenjivati ili bi moglo dovesti do nesustavnog pristupa. Takav bi ishod bio veoma nepoželjan. Mogao bi dovesti do stvaranja pravne nesigurnosti za porezne obveznike i ugrožavanja ciljeva koordiniranog i usklađenog sustava oporezivanja dobiti trgovačkih društava na unutarnjem tržištu.

Na temelju članka 115. UFEU-a „Vijeće, odlučujući jednoglasno ... donosi direktive za usklađivanje onih zakona ili drugih propisa država članica koji neposredno utječu na uspostavu ili funkcioniranje unutarnjeg tržišta”. Ugovor je stoga obvezujući kada je riječ o tome da se porezno pravo, osim dijela koji se odnosi na promet (obuhvaćen člankom 113. UFEU-a), donosi isključivo u obliku direktiva.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

• Savjetovanja s dionicima

Strategija savjetovanja bila je usmjerena na tri glavne skupine dionika: porezne uprave država članica, poduzeća i građane. Dvije glavne aktivnosti savjetovanja bile su otvoreno javno savjetovanje, u kojem je primljeno ukupno 446 odgovora tijekom 12 tjedana od 26. listopada 2017. do 3. siječnja 2018., i ciljane anketa poslana svim poreznim upravama EU-a. U pogledu sveobuhvatnog rješenja više od polovice ispitanika u savjetovanju s dionicima¹¹ dalo je prednost pristupu koji uključuje prijedlog za digitalnu prisutnost u EU-u. Obje skupine dionika daju prednost istoj opciji: 14 poreznih tijela od njih 21, kao i 58 % od 446 ispitanika u okviru otvorenog javnog savjetovanja, vjeruje da se prijedlogom o „digitalnoj prisutnosti u EU-u” mogu najbolje riješiti trenutačni problemi povezani s međunarodnim pravilima o oporezivanju digitalnoga gospodarstva. Od dionika se nije izričito tražilo da se izjasne o tome kojem pristupu daju prednost u odnosu na jurisdikcije izvan EU-a. O toj su inicijativi bili obaviješteni i članovi Platforme za dobro porezno upravljanje (koja se sastoji od svih poreznih tijela EU-a te 15 organizacija koje predstavljaju poduzeća, civilno društvo i porezne djelatnike) te se tražilo njihovo mišljenje. U obzir su uzeti i spontani doprinosi.

• Procjena učinka

Komisijin Odbor za nadzor regulative razmotrio je 7. veljače 2018. procjenu učinka za prijedlog. Odbor je dao pozitivno mišljenje o prijedlogu uz nekoliko preporuka koje su uzete u obzir. Mišljenje i preporuke Odbora te objašnjenje načina na koji su uzeti u obzir navedeni su u Prilogu 1. Radnom dokumentu službi kojim je popraćen ovaj prijedlog. Vidjeti Prilog 3. za pregled utjecaja prijedloga.

Procjenom učinka ovog prijedloga ispitane su i temeljne mogućnosti reforme i druge mogućnosti za promjene u okviru postojećeg međunarodnog poreznog sustava. Zbog pravnih i/ili političkih ograničenja izvedivosti korjenite su reforme odbačene jer nisu realna opcija u ovoj fazi. Umjesto toga, rješenje bi trebalo biti usmjereno na reviziju postojećeg pojma stalne poslovne jedinice i pravila o raspodjeli dobiti. Istodobno, rješenje samo u okviru prijedloga o CCCTB-u odbijeno je na temelju toga da bi imalo preusko područje primjene za predlaganje strukturnog rješenja koje bi moglo dati zamah pronalaženju rješenja i izvan EU-a. Opcija kojoj se daje prednost za rješavanje problema unutar EU-a samostalna direktiva za modernizaciju pravila o stalnoj poslovnoj jedinici i pravila o raspodjeli dobiti.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog Direktive nema utjecaja na proračun EU-a.

5. OSTALI DIJELOVI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Pravila iz ovog prijedloga trebalo bi uključiti u sustave poreza na dobit u državama članicama i u Komisijin prijedlog o CCCTB-u te bi ih konačno trebale odražavati odgovarajuće

¹¹ Vidjeti Prilog 2. Procjeni učinka.

promjene u OECD-ovu Modelu ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja (MTC OECD-a) na međunarodnoj razini. Komisija će pratiti provedbu ove Direktive kada bude donesena i njezinu primjenu u uskoj suradnji s državama članicama.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Područje primjene (članak 2.)

Ovaj prijedlog utječe na porezne obveznike koji su trgovačka društva i koji su osnovani ili imaju poslovni nastan u EU-u, kao i na poduzeća koja su osnovana ili imaju poslovni nastan u jurisdikciji izvan EU-a s kojom država članica u kojoj je utvrđena znatna digitalna prisutnost poreznog obveznika nema ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. Prijedlog ne utječe na poduzeća koja su osnovana ili imaju poslovni nastan u jurisdikciji izvan EU-a s kojom država članica znatne digitalne prisutnosti ima ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja kako bi se izbjegla kršenja tih ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. Drukčije je ako primjenjivi porezni ugovor s jurisdikcijom izvan EU-a sadržava sličnu odredbu o znatnoj digitalnoj prisutnosti kojom se stvaraju slična prava i obveze u odnosu na tu jurisdikciju izvan EU-a.

Definicije (članak 3.)

U tom se članku predviđa definicija različitih koncepata nužnih za primjenu odredaba Direktive (među ostalim, digitalnih usluga, digitalnog sučelja, prihoda, subjekta, korisnika i poreznog razdoblja).

Digitalna usluga je usluga koja se pruža putem interneta ili putem elektroničke mreže, a čija priroda omogućava da se u velikoj mjeri obavlja automatizirano i s minimalnim čovjekovim sudjelovanjem. Ta definicija odgovara definiciji pojma „elektronički isporučene usluge” iz članka 7. Provedbene uredbe Vijeća (EU) br. 282/2011 od 15. ožujka 2011. o utvrđivanju provedbenih mjera za Direktivu 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, a obuhvaća istu vrstu usluge.

Kako bi se isključila oporeziva spona koja se temelji samo na mjestu potrošnje, prodaja robe ili usluga olakšana upotrebom interneta ili elektroničke mreže ne smatra se digitalnom uslugom. Na primjer, osiguravanje pristupa (uz naknadu) digitalnom tržištu za kupnju i prodaju automobila je digitalna usluga, ali prodaja automobila putem tog *web*-mjestu nije.

S minimalnim čovjekovim sudjelovanjem znači da usluga uključuje minimalno čovjekovo sudjelovanje na strani *dobavljača*, a da se ne uzima u obzir razina čovjekova sudjelovanja na strani korisnika. Smatra se da usluga zahtijeva samo minimalno čovjekovo sudjelovanje ako dobavljač u početku uspostavlja sustav, redovito ga održava ili popravljiva u slučaju problema povezanih s njegovim radom.

Znatna digitalna prisutnost (članak 4.)

Pojmom znatne digitalne prisutnosti nastoji se utvrditi oporeziva spona u nekoj jurisdikciji. Stoga ga treba smatrati dodatkom postojećem pojmu stalne poslovne jedinice. Predložena pravila za utvrđivanje oporezive spone digitalnog poslovanja u državi članici temelje se na

prihodima od pružanja digitalnih usluga, broju korisnika digitalnih usluga ili broju ugovora za digitalnu uslugu. **Ti su kriteriji indikativne vrijednosti za utvrđivanje „digitalnog otisaka” poduzeća u jurisdikciji na temelju određenih pokazatelja gospodarske aktivnosti.** Oni bi trebali odražavati oslanjanje digitalnih poduzeća na veliku bazu korisnika, uključenost korisnika i njihove doprinose te vrijednost koju korisnici stvaraju za ta poduzeća. Kriteriji bi trebali obuhvatiti različite vrste poslovnih modela. Digitalni poslovni modeli vrlo su heterogeni. Neki od njih mogu imati vrlo veliku bazu korisnika, dok drugi mogu imati manju bazu korisnika, ali znatnu količinu doprinosa korisnika ako svaki pojedinačni korisnik doprinosi velikom vrijednošću. Nadalje, kriterijima bi se trebalo osigurati usporedivo postupanje u različitim državama članicama, neovisno o njihovoj veličini, i izostaviti zanemarive slučajeve.

Utvrđuju se različiti primjenjivi pragovi za prethodno navedena tri kriterija temeljena na korisnicima (prihodi, broj korisnika i broj ugovora). U državi članici postoji znatna digitalna prisutnost ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih kriterija: ako prihodi od digitalnih usluga za korisnike u jurisdikciji premašuju 7 000 000 EUR u poreznom razdoblju, ako broj korisnika digitalnih usluga u državi članici premašuje 100 000 u poreznom razdoblju ili ako broj poslovnih ugovora za digitalne usluge premašuje 3 000.

Kako je objašnjeno u Procjeni učinka¹², vrlo je važno svaki prag postaviti dovoljno visoko kako bi se sigurno isključili mali slučajevi u kojima dobit koja se može pripisati digitalnoj prisutnosti ne bi pokrila ni trošak porezne obveze za stalnu poslovnu jedinicu te tako osigurati proporcionalnost mjere i istovremeno upotrebljavati ta tri praga. Utvrđen je prag prihoda za pokrivanje procijenjenih troškova ispunjavanja obveze za vođenje dodatne stalne poslovne jedinice, čak i uz niske stope. Prag povezan s brojem korisnika trebao bi odražavati sličnu vrijednost u novcu na osnovi prosječnog prihoda po korisniku. Prag povezan s brojem poslovnih ugovora trebao bi odražavati to da bi se samo ugovori između poduzeća trebali uzeti u obzir jer je vrijednost tih ugovora vjerojatno znatno veća od vrijednosti ugovora koji se sklapaju s pojedincima. Stoga bi prag povezan s brojem ugovora među poduzećima trebao biti znatno niži od praga koji se temelji na korisnicima.

Dobit koja se može pripisati znatnoj digitalnoj prisutnosti (članak 5.)

Predložena pravila za dodjelu dobiti znatnoj digitalnoj prisutnosti temelje se na postojećem okviru koji se primjenjuje na stalne poslovne jedinice. Njima se potvrđuje načelo po kojem bi se znatnoj digitalnoj prisutnosti trebala pripisati samo dobit koju bi zaradila s pomoću određenih znatnih ekonomskih aktivnosti putem digitalnog sučelja, posebno u svojem poslovanju s drugim dijelovima poduzeća, kada bi bila riječ o zasebnom i neovisnom poduzeću koje obavlja iste ili slične djelatnosti pod istim ili sličnim uvjetima, uzimajući u obzir upotrijebljenu imovinu, obavljene funkcije i preuzete rizike. Stoga je ovlašteni pristup OECD-a (AOA) i dalje temeljno načelo za pripisivanje dobiti znatnoj digitalnoj prisutnosti. Taj je okvir potrebno prilagoditi na dosljedan način kako bi odražavao način stvaranja vrijednosti u digitalnim aktivnostima. Naime, u funkcionalnoj analizi stalne poslovne jedinice,

¹² U odjeljku 6.3.

kriterij važne funkcije zaposlenika relevantan za preuzimanje rizika i gospodarsko vlasništvo nad imovinom u kontekstu digitalnih aktivnosti nije dovoljan kako bi se osiguralo pripisivanje dobiti znatnoj digitalnoj prisutnosti koje odražava stvaranje vrijednosti. To se događa kada znatna digitalna prisutnost djeluje putem digitalnog sučelja bez fizičke prisutnosti u određenoj jurisdikciji ili ako se ne obavljaju važne funkcije zaposlenika u jurisdikciji znatne digitalne prisutnosti.

U funkcionalnoj analizi znatne digitalne prisutnosti, aktivnosti koje poduzeće obavlja putem digitalnog sučelja i koje su povezane s podacima i korisnicima trebale bi se smatrati ekonomski važnim funkcijama koje su relevantne za pripisivanje ekonomskog vlasništva nad imovinom i rizicima znatnoj digitalnoj prisutnosti. Pri pripisivanju dobiti trebali bi se uzeti u obzir razvoj, poboljšanje, održavanje, zaštita i iskorištavanje nematerijalne imovine u obavljanju ekonomski važnih aktivnosti s pomoću digitalne prisutnosti čak i ako nisu povezani s funkcijama zaposlenika u istoj državi članici.

Na primjer, u privlačenju novih korisnika na društvenoj mreži, skup nematerijalne imovine koja bi se mogla pripisati poslovanju društvene mreže ima ključnu ulogu u jamčenju pozitivnih vanjskih mrežnih utjecaja, tj. da korisnici imaju mogućnost povezivanja s brojnim drugim korisnicima. Proširenjem mreže koje se postiže s pomoću znatne digitalne prisutnosti povećava se isti skup nematerijalne imovine. Taj skup nematerijalne imovine dodatno bi se poboljšao obradom podataka na razini korisnika kako bi se na društvenoj mreži omogućila prodaja oglasnog prostora za premiju jer je oglasni prostor prilagođen interesima korisnika.

Iz toga slijedi da bi funkcije povezane s razvojem, poboljšanjem, održavanjem, zaštitom i iskorištavanjem jedinstvene nematerijalne imovine bile tipične za znatnu digitalnu prisutnost. Svaka ekonomski važna aktivnost na jedinstven način pridonosi stvaranju vrijednosti u modelima digitalnog poslovanja i sastavni je dio tih modela. Stoga bi se metoda podjele dobiti često smatrala najprikladnijom metodom za pripisivanje dobiti znatnoj digitalnoj prisutnosti. U tom kontekstu, čimbenici podjele mogli bi uključivati troškove nastale za istraživanje, razvoj i stavljanje na tržište (koji se mogu pripisati znatnoj digitalnoj prisutnosti u odnosu na troškove koji se mogu pripisati sjedištu i/ili bilo kojoj drugoj znatnoj digitalnoj prisutnosti u drugim državama članicama), kao i broj korisnika u određenoj državi članici i podatke prikupljene po državi članici.

Predloženim se pravilima samo utvrđuju opća načela za dodjelu dobiti znatnoj digitalnoj prisutnosti jer bi se detaljnije smjernice o raspodjeli dobiti mogle razviti na odgovarajućim međunarodnim forumima ili na razini EU-a.

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

o utvrđivanju pravila o oporezivanju dobiti trgovačkih društava od znatne digitalne prisutnosti

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 115.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹³,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁴,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Brza transformacija globalne ekonomije kao rezultat digitalizacije donosi nove pritiske na sustave oporezivanja dobiti trgovačkih društava na razini Unije i na međunarodnoj razini te dovodi u pitanje sposobnost određivanja mjesta na kojem bi digitalna poduzeća trebala plaćati porez i koliko bi trebala platiti. Iako su i tijela na međunarodnoj razini, kao što je G20, prepoznala potrebu da se pravila o oporezivanju dobiti trgovačkih društava prilagode za digitalno gospodarstvo, postizanje dogovora na globalnoj razini vjerojatno će biti zahtjevno.
- (2) U Izvješću o 1. mjeri za smanjenje porezne osnovice i premještanje dobiti (BEPS) „Rješavanje poreznih izazova u digitalnom gospodarstvu” koje je OECD objavio u listopadu 2015. izneseni su različiti pristupi za oporezivanje digitalnoga gospodarstva koji su dalje ispitani u privremenom izvješću OECD-a iz 2018. pod naslovom „Porezni izazovi koji proizlaze iz digitalizacije”. S ubrzavanjem digitalne transformacije gospodarstva raste potreba za pronalaženjem rješenja za osiguravanje pravednog i djelotvornog oporezivanja digitalnih poduzeća.
- (3) U Komunikaciji Komisije „Pravedan i učinkovit sustav oporezivanja u Europskoj uniji za jedinstveno digitalno tržište” donesenoj 21. rujna 2017. istaknuto je da su za izazove koje nosi digitalno gospodarstvo potrebna nova međunarodna pravila kako bi se utvrdilo gdje se stvara vrijednost poduzeća i kako bi se ta vrijednost trebala dodijeliti za potrebe oporezivanja. Ta bi nova pravila iziskivala reformu postojećih međunarodnih poreznih pravila o definiciji stalne poslovne jedinice i pripisivanja dobiti primjenjivih na digitalne aktivnosti.
- (4) U Zaključcima Europskog vijeća od 19. listopada 2017. naglašena je potreba za djelotvornim i pravednim sustavom oporezivanja koji je prikladan za digitalno

¹³ SL C , , str.

¹⁴ SL C , [da ...], str.

razdoblje te je navedeno da se odgovarajući prijedlozi Komisije iščekuju početkom 2018.¹⁵ U zaključcima Vijeća ECOFIN od 5. prosinca 2017. naglašeno je da bi i globalno prihvaćena definicija stalne poslovne jedinice i povezana pravila o transfernim cijenama i pripisivanju dobiti trebali ostati okosnica u rješavanju izazova oporezivanja dobiti digitalnoga gospodarstva te se potiče bliska suradnja EU-a, OECD-a i drugih međunarodnih partnera u odgovoru na izazove oporezivanja dobiti digitalnoga gospodarstva¹⁶.

U tom bi se pogledu od država članica trebalo zahtijevati da uključe pravila u svoje nacionalne sustave poreza na dobit kako bi mogle ostvarivati svoje pravo oporezivanja. Stoga bi trebalo pojasniti razne primjenjive poreze na dobit trgovačkih društava u državama članicama. Tim bi pravilima trebalo proširiti definiciju stalne poslovne jedinice i utvrditi oporezivu sponu za znatnu digitalnu prisutnost u njihovim jurisdikcijama. Uz to, trebala bi se utvrditi opća načela za dodjelu oporezive dobiti toj digitalnoj prisutnosti. U načelu, ta bi se pravila trebala primjenjivati na sva trgovačka društva koja su porezni obveznici bez obzira na to gdje su rezidenti u porezne svrhe, bilo u Uniji ili izvan nje.

- (5) Međutim, ta se pravila ne bi trebala primjenjivati na subjekte koji su porezni rezidenti u jurisdikciji izvan Unije s kojom država članica znatne digitalne prisutnosti ima ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji je na snazi, osim ako taj ugovor sadržava odredbe o znatnoj digitalnoj prisutnosti kojima se stvaraju prava i obveze u odnosu na jurisdikciju izvan Unije slične onima koji su uspostavljeni ovom Direktivom. Time se izbjegava proturječnost s ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s jurisdikcijama izvan Unije, s obzirom na to da pravo Unije općenito ne obvezuje te jurisdikcije.
- (6) Kako bi se osigurala čvrsta definicija oporezive spona digitalnog poduzeća u državi članici, potrebno je da se ta definicija temelji na prihodima od pružanja digitalnih usluga, broju korisnika ili broju poslovnih ugovora za digitalne usluge. Primjenjivi pragovi trebali bi odražavati važnost digitalne prisutnosti za različite vrste poslovnih modela i obuhvatiti različite stupnjeve doprinosa postupku stvaranja vrijednosti. Nadalje, njima bi se trebalo osigurati usklađeno postupanje u različitim državama članicama, neovisno o njihovoj veličini, i izostaviti zanemarive slučajeve. Prodaja robe ili usluga koja je olakšana upotrebom interneta ili elektroničke mreže ne bi se trebala smatrati digitalnom uslugom u smislu ove Direktive.
- (7) Kako bi se omogućilo oporezivanje znatne digitalne prisutnosti poduzeća u drugoj jurisdikciji u skladu s domaćim pravom te jurisdikcije, potrebno je utvrditi načela pripisivanja dobiti toj znatnoj digitalnoj prisutnosti. Pravila bi trebalo temeljiti na trenutačnim načelima za pripisivanje dobiti te na funkcionalnoj analizi obavljenih funkcija, upotrijebljene imovine i preuzetih rizika koji se odnose na znatnu digitalnu prisutnost u izvršavanju njezinih ekonomski važnih aktivnosti putem digitalnog sučelja. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti činjenici da znatan dio vrijednosti digitalnog poduzeća nastaje ondje gdje se nalaze korisnici i gdje se podaci koji se odnose na korisnike prikupljaju i obrađuju te gdje se pružaju digitalne usluge. Budući da ekonomski važne aktivnosti koje se obavljaju s pomoću znatne digitalne prisutnosti na jedinstven način pridonose stvaranju vrijednosti u digitalnim poslovnim modelima, u pravilu bi se za postizanje poštene dodjele dobiti znatnoj digitalnoj prisutnosti

¹⁵ Sastanak Europskog vijeća (19. listopada 2017.) – Zaključci EUCO 14/17.

¹⁶ Zaključci Vijeća (5. prosinca 2017.) – Odgovor na izazove oporezivanja dobiti digitalnoga gospodarstva (FISC 346 ECOFIN 1092).

trebala upotrebljavati metoda podjele dobiti. Međutim, to ne znači da porezni obveznik ne bi trebao upotrijebiti alternativnu metodu u skladu s međunarodno prihvaćenim načelima ako može dokazati da je, na temelju ishoda funkcionalne analize, alternativna metoda u skladu s međunarodno prihvaćenim načelima primjerenija. Od iznimne je važnosti da čimbenici podjele imaju snažnu korelaciju sa stvaranjem vrijednosti.

- (8) Ključni je cilj ove Direktive poboljšati otpornost unutarnjeg tržišta kao cjeline kako bi se odgovorilo na izazove oporezivanja digitalnog gospodarstva. Taj se cilj ne može u dovoljnoj mjeri ostvariti pojedinačnim djelovanjem država članica jer digitalna poduzeća mogu prekogranično poslovati bez fizičke prisutnosti u nekoj jurisdikciji te su stoga potrebna pravila kako bi se osiguralo da plaćaju poreze u jurisdikcijama u kojima ostvaruju dobit. S obzirom na tu prekograničnu dimenziju inicijativa na razini Unije stvara dodanu vrijednost u usporedbi s onim što se bi se moglo ostvariti mnoštvom nacionalnih mjera. Zajednička inicijativa na cijelom unutarnjem tržištu potrebna je da bi se osigurala usklađena primjena pravila o znatnoj digitalnoj prisutnosti u Uniji. Jednostrani i različiti pristupi država članica mogli bi biti nedjelotvorni i fragmentirati jedinstveno tržište stvaranjem oprečnih nacionalnih politika, narušavanja tržišta i poreznih prepreka za poduzeća u Uniji. Budući da se ciljevi ove Direktive mogu bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je navedeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (9) Svaka bi se obrada osobnih podataka koja se provodi u okviru ove Direktive trebala provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷, uključujući obveze pružanja odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera za usklađivanje s obvezama koje su uvedene tom Uredbom, posebno onih koje se odnose na zakonitost obrade, sigurnost aktivnosti obrade, pružanja informacija te prava ispitanika, tehničku i integriranu zaštitu podataka. Osobni bi se podaci trebali anonimizirati kad god je to moguće.
- (10) Komisija bi trebala ocijeniti provedbu ove Direktive pet godina nakon njezina stupanja na snagu i o tome izvijestiti Vijeće. Države članice trebale bi priopćiti Komisiji sve informacije potrebne za to ocjenjivanje. Trebalo bi osnovati savjetodavni odbor DigiTax koji će ispitati pitanja o primjeni Direktive.
- (11) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom od 28. rujna 2011. država članica i Komisije o dokumentima s objašnjenjima¹⁸ države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama prenošenja priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra prosljeđivanje takvih dokumenata opravdanim.
- (12) Države članice trebale bi imati obvezu primjene odredaba ove Direktive u poreznom razdoblju koje počinje nakon roka za prenošenje. Tako se osigurava da se u svakoj državi članici nove odredbe počnu primjenjivati od što usklađenijeg datuma, uzimajući u obzir činjenicu da različite države članice mogu imati različita porezna razdoblja,

¹⁷ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

¹⁸ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.
PREDMET, DEFINICIJE I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju pravila kojima se proširuje pojam stalne poslovne jedinice jer se primjenjuje za potrebe poreza na dobit trgovačkih društava u svim državama članicama kako bi uključivao znatnu digitalnu prisutnost s pomoću koje se u cijelosti ili djelomično odvija poslovanje. Ovom se Direktivom utvrđuju i određena načela za pripisivanje dobiti znatnoj digitalnoj prisutnosti ili povezivanje s njome za potrebe poreza na dobit.

Članak 2.

Područje primjene

Ova Direktiva primjenjuje se na subjekte neovisno o tome jesu li za potrebe poreza na dobit rezidenti u državi članici ili u trećoj zemlji.

Međutim, u slučaju da su za potrebe poreza na dobit rezidenti u trećoj zemlji s kojom predmetna država članica ima ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, ova se Direktiva primjenjuje samo ako taj ugovor sadržava odredbe slične odredbama članaka od 4. do 5. ove Direktive u odnosu na treću zemlju i ako su te odredbe na snazi.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „porez na dobit trgovačkih društava” znači jedan od poreza na dobit trgovačkih društava navedenih u Prilogu I. ili sličan porez koji je naknadno uveden;
- (2) „digitalno sučelje” znači bilo koji softver, uključujući internetsku stranicu ili njezin dio, i aplikacije, uključujući mobilne aplikacije, koji su dostupni korisnicima;
- (3) „adresa internetskog protokola (IP adresa)” znači niz brojki dodijeljen umreženim uređajima kako bi se omogućilo njihovo komuniciranje putem interneta;
- (4) „korisnik” znači svaki pojedinac ili poduzeće;
- (5) „digitalne usluge” znači usluge koje se pružaju putem interneta ili putem elektroničke mreže, a čija priroda omogućava da se u velikoj mjeri obavljaju automatizirano i s minimalnim čovjekovim sudjelovanjem, te u odsutnosti informacijske tehnologije ne bi mogle opstati, uključujući posebno:
 - (a) isporuku digitaliziranih proizvoda općenito, uključujući softver i njegove izmjene ili nadogradnje;

- (b) usluge koje omogućuju ili podupiru poslovnu ili osobnu nazočnost u elektroničkoj mreži, kao što su *web*-mjesto ili internetska stranica;
- (c) usluge koje računalo automatski isporučuje putem interneta ili elektroničke mreže kao odgovor na primateljev poseban unos podataka;
- (d) prijenos uz naknadu prava na prodaju robe ili usluga na internetskoj stranici koja djeluje kao internetsko tržište na kojem potencijalni kupci s pomoću automatiziranog postupka ulažu svoje ponude i na kojem su strane obaviještene o prodaji putem elektroničke pošte koja se automatski šalje s računala;
- (e) internetske pakete informacijskih usluga (ISP-e), u kojima telekomunikacijska stavka predstavlja pomoćni i podređeni dio, odnosno paketi koji nude više od samog pristupa internetu i koji uključuju druge elemente, na primjer stranice sa sadržajem na kojima je moguće pristupiti vijestima, izvještajima o vremenskoj prognozi ili turističkim informacijama ili igrama, smještaj internetskih stranica, pristup raspravama na mreži ili sličnim elementima;
- (f) usluge navedene u Prilogu II.

Digitalne usluge ne uključuju usluge navedene u Prilogu III. ili prodaju robe ili drugih usluga olakšanu upotrebom interneta ili elektroničke mreže.

(6) „prihodi” znači primici od prodaje ili bilo koje druge transakcije bez poreza na dodanu vrijednost i ostalih poreza ili pristojbi prikupljeni u ime vladinih agencija, bilo novčane ili nenovčane prirode, uključujući primitke od prodaje imovine i prava, kamate, dividende i ostale raspodjele dobiti, primitke od likvidacija, licencija, potpora ili donacija, primljene poklone, kompenzacije i dobrovoljna plaćanja štete. Prihodi uključuju i nenovčane poklone koje je dalo trgovačko društvo koje je porezni obveznik. Prihodi ne uključuju vlasnički kapital koji je trgovačko društvo koje je porezni obveznik prikupilo ili dug koji mu je otplaćen;

(7) „subjekt” znači pravna osoba ili pravni aranžman koji obavlja poslovanje preko trgovačkog društva ili strukture koja je transparentna u svrhu oporezivanja;

(8) „porezno razdoblje” znači porezna godina trgovačkih društava, kalendarska godina ili bilo koje drugo razdoblje koje se može primijeniti za potrebe poreza na dobit;

(9) „povezano poduzeće” znači subjekt koji je povezan s predmetnim subjektom na najmanje jedan od sljedećih načina:

- (a) jedan od njih sudjeluje u upravljanju drugim tako da je u položaju da nad njime može ostvariti znatan utjecaj;
- (b) jedan od njih sudjeluje u kontroli drugoga preko holdinga, izravno ili neizravno, s više od 20 % glasačkih prava;
- (c) jedan od njih sudjeluje u kapitalu drugoga na temelju prava vlasništva, izravno ili neizravno, s više od 20 % kapitala.

Ako u upravljanju, kontroli ili kapitalu istog subjekta sudjeluje više subjekata na najmanje jedan od načina navedenih u točkama od (a) do (c), svi se ti subjekti smatraju međusobno povezanim poduzećima.

Ako isti subjekt sudjeluje u upravljanju, kontroli ili kapitalu više subjekata na najmanje jedan od načina navedenih u točkama od (a) do (c), svi se ti subjekti smatraju međusobno povezanim poduzećima.

Kad je riječ o posrednim udjelima, ispunjenje kriterija iz točaka (b) i (c) utvrđuje se množenjem stopa udjela kroz sukcesivne redove. Smatra se da subjekt koji posjeduje više od 50 % glasačkih prava posjeduje 100 % tih prava.

POGLAVLJE II.

ZNATNA DIGITALNA PRISUTNOST

Članak 4.

Znatna digitalna prisutnost

1. Za potrebe poreza na dobit trgovačkih društava smatra se da postoji stalna poslovna jedinica ako postoji znatna digitalna prisutnost s pomoću koje se poslovanje odvija u cijelosti ili djelomično.
2. Stavak 1. dodaje se svakom testu u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom za utvrđivanje postojanja stalne poslovne jedinice u državi članici za potrebe poreza na dobit trgovačkih društava, bez obzira na to je li riječ o testu posebno povezanom s pružanjem digitalnih usluga ili ne, te na ne smije utjecati na taj test ili ograničiti njegovu primjenu.
3. Smatra se da u državi članici u poreznom razdoblju postoji „znatna digitalna prisutnost” ako se poslovanje koje se odvija putem nje sastoji u cijelosti ili djelomično od pružanja digitalnih usluga putem digitalnog sučelja i, uzimajući u obzir ukupno pružanje tih usluga od strane subjekta koji obavlja tu djelatnost i pružanje tih usluga putem digitalnog sučelja od strane svakog od povezanih društava tog subjekta, ispunjen je najmanje jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) udio ukupnih prihoda ostvarenih u tom poreznom razdoblju kao rezultat pružanja tih digitalnih usluga korisnicima koji se nalaze u toj jurisdikciji u tom poreznom razdoblju premašuje 7 000 000 EUR;
 - (b) broj korisnika najmanje jedne od tih digitalnih usluga koji se nalaze u toj državi članici u tom poreznom razdoblju premašuje 100 000;
 - (c) broj poslovnih ugovora za pružanje svih takvih digitalnih usluga koje su korisnici koji se nalaze u toj jurisdikciji sklopili u tom poreznom razdoblju premašuje 3 000.
4. U pogledu upotrebe digitalnih usluga smatra se da se korisnik nalazi u državi članici u poreznom razdoblju ako upotrebljava uređaj u toj državi članici u tom poreznom razdoblju kako bi pristupio digitalnom sučelju putem kojeg se digitalne usluge pružaju.
5. U pogledu sklapanja ugovora za pružanje digitalnih usluga:
 - (a) ugovor se smatra poslovnim ugovorom ako korisnik sklopi ugovor pri obavljanju posla;
 - (b) smatra se da se korisnik nalazi u državi članici u poreznom razdoblju ako je za potrebe poreza na dobit korisnik u tom poreznom razdoblju rezident u toj državi članici ili je za potrebe poreza na dobit rezident u trećoj zemlji, ali u tom poreznom razdoblju ima stalnu poslovnu jedinicu u toj državi članici.

6. Država članica u kojoj se upotrebljava korisnikov uređaj određuje se upućivanjem na internetski protokol (IP adresu) uređaja ili bilo kojom drugom metodom geolokacije ako je točnija.

7. Udio ukupnih prihoda iz stavka 3. točke (a) određuje se u odnosu na to koliko su puta korisnici koji se nalaze bilo gdje u svijetu upotrijebili te uređaje u tom poreznom razdoblju kako bi pristupili digitalnom sučelju putem kojeg se digitalne usluge pružaju.

Članak 5.

Dobit koja se može pripisati znatnoj digitalnoj prisutnosti ili je s njome povezana

1. Dobit koja se može pripisati znatnoj digitalnoj prisutnosti u državi članici ili je s njome povezana oporezuje se u okviru poreza na dobit samo u toj državi članici.

2. Dobit koja se može pripisati znatnoj digitalnoj prisutnosti ili je s njome povezana dobit je koja bi se bila ostvarila s pomoću digitalne prisutnosti da je istu ili sličnu djelatnost obavljalo zasebno i neovisno poduzeće preko digitalnog sučelja pod istim ili sličnim uvjetima, posebno u svojem poslovanju s drugim dijelovima poduzeća, uzimajući u obzir obavljene funkcije, upotrijebljenu imovinu i preuzete rizike.

3. Za potrebe stavka 2. određivanje dobiti koja se može pripisati znatnoj digitalnoj prisutnosti ili je s njome povezana temelji se na funkcionalnoj analizi. Kako bi se utvrdila funkcija znatne digitalne prisutnosti i pripisalo joj se ekonomsko vlasništvo nad imovinom i rizicima, moraju se uzeti u obzir ekonomski važne aktivnosti koje se obavljaju s pomoću te prisutnosti putem digitalnog sučelja. U tu se svrhu aktivnosti koje poduzima poduzeće putem digitalnog sučelja povezanog s podacima ili korisnicima smatraju ekonomski važnim aktivnostima znatne digitalne prisutnosti s pomoću kojih se toj prisutnosti pripisuju rizici i ekonomsko vlasništvo nad imovinom.

4. Pri utvrđivanju dobiti koja se može pripisati na temelju stavka 2. propisno se uzimaju u obzir ekonomski važne aktivnosti koje se obavljaju s pomoću znatne digitalne prisutnosti koje su relevantne za razvoj, poboljšanje, održavanje, zaštitu i iskorištavanje nematerijalne imovine poduzeća.

5. Ekonomski važne aktivnosti koje se provode s pomoću znatne digitalne prisutnosti putem digitalnog sučelja uključuju, među ostalim, sljedeće aktivnosti:

- (a) prikupljanje, pohranu, obradu, analizu, razvoj i prodaju podataka na razini korisnika;
- (b) prikupljanje, pohranu, obradu i objavljivanje sadržaja koji su izradili korisnici;
- (c) prodaju prostora za oglašavanje na internetu
- (d) omogućivanje dostupnosti sadržaja koji je izradila treća strana na digitalnom tržištu;
- (e) pružanje bilo koje digitalne usluge koja nije navedena u točkama od (a) do (d).

6. Pri utvrđivanju dobiti koja se može pripisati na temelju stavaka od 1. do 4. porezni obveznici upotrebljavaju metodu podjele dobiti, osim ako porezni obveznik dokaže da je alternativna metoda koja se temelji na međunarodno prihvaćenim načelima primjerenija

uzimajući u obzir rezultate funkcionalne analize. Čimbenici podjele mogu uključivati izdatke za istraživanje, razvoj i stavljanje na tržište te broj korisnika i podatke po državi članici.

POGLAVLJE III.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 6.

Preispitivanje

1. Komisija ocjenjuje provedbu ove Direktive pet godina nakon njezina stupanja na snagu i o tome izvješćuje Vijeće.
2. Države članice priopćuju Komisiji sve informacije potrebne za ocjenjivanje provedbe ove Direktive.

Članak 7.

Odbor za oporezivanje digitalnoga gospodarstva

1. Osniva se savjetodavni odbor za oporezivanje digitalnoga gospodarstva pod nazivom „Odbor DigiTax”.
2. Odbor DigiTax sastoji se od predstavnika država članica i Komisije. Predsjednik Odbora je predstavnik Komisije. Usluge tajništva Odboru osigurava Komisija.
3. Odbor DigiTax donosi svoj poslovnik.
4. Odbor DigiTax ispituje pitanja o primjeni ove Direktive, koje je postavio predsjednik Odbora, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev predstavnika države članice, i obavješćuje Komisiju o svojim zaključcima.

Članak 8.

Ograničenje podataka prikupljenih od korisnika

Podaci koji se mogu prikupiti od korisnika u svrhu primjene ove Direktive ograničavaju se na navođenje podataka o tome u kojoj se državi članici korisnici nalaze, a da se pritom ne omogućuje identifikacija korisnika.

Članak 9.

Prenošenje

1. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 31. prosinca 2019. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.
- One primjenjuju te odredbe od 1. siječnja 2020. u pogledu poreznih razdoblja koja počinju na taj datum ili nakon njega.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 10.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 11.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*